

Tárgy neve: Térbeli adatbázisok

Tárgyfelelős neve: dr. Gede Mátyás

Tárgyfelelős tudományos fokozata: PhD

Tárgyfelelős MAB szerinti akkreditációs státusza: AT

Az oktatás célja:

a) tudása

- Átfogóan ismeri a geoinformatika szakterületének tervezési, fejlesztési, működtetési folyamatainak feladat-megoldási elveit, módszereit és eljárásait, különösen a következő területeken: operációs rendszerek és adatbázis-kezelés, webes geoinformatikai eszközök és szolgáltatások tervezése és fejlesztése; a geoinformatikához kapcsolódó programozási elvek, térinformatikai alkalmazásfejlesztés.
- Rendelkezik a térképészet és geoinformatika szakterülete specifikus eszközeinek ismeretével, a különböző rendeltetésű térképek matematikai és kartográfiai szerkesztési alapelveivel, képes a felmérési eljárások, az ábrázolási megoldások és a különféle sokszorosítási technológiáinak alkalmazására.
- Képes olyan térképek, geoinformatikai rendszerek létrehozására, amelyeket a gazdasági ágazatok, illetve a megrendelők a kívánt szakterületen hasznosíthatnak.

b) képességei

- Képes a kartográfia és geoinformatika szakterületén felmerülő komplex szakmai problémák értelmezésére és formalizálására, a szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására és a probléma megoldására. Képes tanácsadói, problémamegoldási, tervezési, fejlesztési, üzemeltetési és irányítási feladatok ellátására térképészeti és geoinformatikai rendszerek, döntéstámogató rendszerek, szakértői rendszerek működtetése esetében.
- Képes a térképészet és geoinformatikai szakterületéhez tartozó folyamatok értelmezésére, tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.
- Képes megismerni és alkalmazni szakterületének új probléma-megoldási módszereit és eljárásait.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a szakképesítésével, a térképészet és a geoinformatika szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai fejlődést és azokat a lehetőségeket, amelyek képessé teszik az állami szférában, különféle cégeknél való munkavégzésre vagy önálló vállalkozás létrehozására és működtetésére irányulnak.
- Saját tudását megosztja, fontosnak tartja a térképészeti és geoinformatikai szakmai eredmények közvetítését.
- Elkötelezett a minőségi követelmények betartására és betartatására (pontosság, elkötelezettség).

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló informatikai munkakör betöltésére alkalmas, melyben saját maga által megszabott módon és ütemben végzi feladatait, szakmai kérdések végiggondolását, kidolgozását.
- Felelősséget érez a határidők betartására és betartatására. Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt dolgozó, illetve a vele együtt (egy projektben tevékenykedő) munkatársai munkájáért.
- Működéskritikus térképészeti és geoinformatikai rendszerek esetén szakmai kompetenciáinak megfelelő fejlesztési-üzemeltetési felelősséggel ruházható fel.

Az oktatás tartalma:

Főbb témakörök:

1. Bevezetés a PostgreSQL-be (feltételek, egyszerű és csoportfüggvények, táblák összekapcsolás (left, right, inner, full join-ok, egymásba ágyazott lekérdezések))
2. Térbeli adatok tárolása PostGIS-ben, a WKT, WKB formátum, EWKT, adatkonvertáló függvények, 3. Vetületek kezelése, vetületi konverziók. Térbeli indexelés. Grafikus megjelenítés térinformatikai szoftverekben.
4. Mérések, méretek meghatározásához használatos függvények (pl. távolságok, felület, kerület, irányszög meghatározása, befoglaló téglalapok stb.)
5. Geometria függvények (pufferzóna, centroid, konvex és konkáv burok, geometria egyszerűsítő függvények, görbévé és visszaalakító függvények, vonalláncot poligonná konvertáló függvény, gyűrűk létrehozása stb.).
6. Térbeli elemző (geoprocessing) függvények (különbség, metszet, unió stb.), topológiai elemző függvények

7. Összetett térbeli elemzések: geometriai és geoprocessing függvények alkalmazása
8. Térbeli adatbázisok létrehozása, szerkesztése, törlése
9. Raszteres adatok feldolgozása: műholdfelvételek és domborzatmodellek (adattárolás, georeferencia, többsávós felvételek tárolása, adatkonverzió, raszter-matematika)

A számonkérés és értékelés: gyakorlati jegy

Irodalom:

Kötelező:

- Elek István: Adatbázisok, térképek, információs rendszerek. ELTE Eötvös Kiadó, 2011. ISBN 9789633120392
- PostGIS Documentation: <https://postgis.net/documentation/>
- Ungvári Zsuzsanna: Térbeli adatbázisok kezelése jegyzet, 2023.

Ajánlott:

- PostgreSQL Documentation: <https://www.postgresql.org/docs/>
- Obe.E Regina: PostGIS in Action. Shelter Island, Manning, 2015. ISBN: 9781935182269

Spatial databases

Purpose of education:

a) knowledge

- Comprehensive knowledge of the principles, methods and procedures for the design, development and operation of geoinformatics, in particular in the following areas: operating systems and database management, design and development of web-based geoinformatics tools and services, geoinformatics-related programming principles, geospatial application development.

- Knowledge of the specific tools of the field of cartography and geoinformatics, the mathematical and cartographic principles of editing maps for different purposes, the ability to apply survey procedures, representational solutions and various reproduction technologies.

- Ability to create maps and geoinformatics systems that can be used by economic sectors or clients in the desired field.

b) abilities

- Ability to interpret and formalise complex professional problems in the field of cartography and geoinformatics, to identify the necessary theoretical and practical background and to solve the problem. Ability to provide consultancy, problem-solving, design, development, operation and management of cartographic and geoinformatics systems, decision support systems and expert systems.

- Ability to interpret, plan, organise, manage and control processes in the field of cartography and geoinformatics.

- Ability to learn and apply new problem-solving methods and procedures in the field.

c) attitude

- It monitors professional and technological developments in the field of cartography and geoinformatics and the opportunities that will enable it to work in the public sector, in various companies or to set up and run its own business.

- Shares his/her own knowledge and values the dissemination of professional results in cartography and geoinformatics.

- It is committed to meeting and enforcing quality standards (accuracy, commitment).

d) autonomy and responsibility

- Able to work independently in IT, carrying out tasks, thinking through and developing technical issues in a self-directed manner and at a pace.

- Responsible for meeting and enforcing deadlines. Assumes responsibility for his/her own work and that of his/her colleagues working under his/her direction and with him/her (in a project).

- In the case of mission-critical mapping and geoinformatics systems, may be given development and operational responsibility appropriate with his/her professional competences.

Content of education:

Main topics:

Introduction to PostgreSQL (where clauses, simple and aggregating functions join among tables /left, right, inner, outer joins/, subqueries)

Spatial data storing in PostGIS. WKT and WKB format, EWKT. Data conversion functions, handling projections. Spatial indexing. Graphic visualization of spatial data.

Measuring and calculation object sizes (for example: distances, area, perimeter, azimuth, bounding boxes)

Geometry processing: buffer, centroid, convex and concave hull, line simplification, line smoothing.

Creating different types of geometries.

Geoprocessing in PostGIS (difference, intersection, symmetrical difference, union), topological evaluation

Complex geoprocessing in PostGIS

Creating, modifying and deleting spatial databases.

Working with raster data: satellite images and digital elevation models (data storing, georeferencing, data conversion, multi-channel satellite image, raster mathematics)

Evaluation system: practical course mark based on course work.

Literature:

Obligatory:

- Elek István: Adatbázisok, térképek, információs rendszerek. ELTE Eötvös Kiadó, 2011. ISBN 9789633120392
- PostGIS Documentation: <https://postgis.net/documentation/>
- Ungvári Zsuzsanna: Térbeli adatbázisok kezelése jegyzet, 2023.

Recommended:

- PostgreSQL Documentation: <https://www.postgresql.org/docs/>
- Obe.E Regina: PostGIS in Action. Shelter Island, Manning, 2015. ISBN: 9781935182269